

פנינים נפלאים ומתוקים על הפרשה

זרע שמשון

מתוך הספר המסגל "זרע שמשון" שחברו המקבל האלקי הקדמון רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זכר צדיק וקדוש לברכה. אשר בקש שילמדו בספרו והבטיח ישועות רבות למקמי בקשתו.

פרשת ויקרא תשפ"ה • גליון 338

תורת שמשון

גם קרבן נדבה אין להקריב מבהמה שהוא ספק גזל

מדוע למדנו שגזל נאסר בקרבן דוקא מאדם הראשון? ומדוע הדגיש ואמר שהכל היה שלו?

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: (א, ב)

פרש רש"י שאמרה התורה לשון 'אדם' ללמד שכשם שאדם הראשון לא הקריב מהגזל כי הכל היה שלו, כך אתם לא תקריבו מן הגזל.

מקשה רבנו הזרע שמשון זלה"ה: מה צריך יש ללמד זאת מאדם הראשון, הלא בתורת כהנים (ויקרא פרשתא ה) אמרו 'קרבנו' להוציא את הגזל. ועוד קשה מדוע הצריך להאריך ולומר שלא הקריב מן הגזל כיון שהכל שלו הלא דבר מובן מאליה שלא הקריב מן הגזל כיון שלא היה לו ממנו לגזל ומדוע הצריך לפרש זאת.

ומתרא רבנו הזרע שמשון זלה"ה: על פי הדין המובא בגמרא (ב"מ ק, א) המחליף את פרתו עם חמורו של חברו, וילךה הפרה, אם רוצה הקונה שיגיע אליו העגל צריך להביא ראיה, כי המוציא מחברו עליו להביא ראיה, ועתה העגל ברשות המוכר.

ולפי זה יוצא שהעגל נשאר ברשות המוכר כי לקונה אין ראיה שנולד אצלו, ואף שזה הדין כיון שאין זה רק מטעם ספק כנ"ל, ולכן אם המוכר יביא אותה קרבן לחובתו אף שאי אפשר להמנע מלהקריב מחמת הפסוק 'קרבנו' כי אין זה נחשב כגזל, אך מנגד אינו יוצא חובת נדרו, כי אולי איננו שלו, וצריך שיביא את חובתו מרכוש ודאי שלו.

אמנם לגבי קרבן נדבה היינו אומרים שבדאי יועיל לו שהרי אין זה גזל, ולכן נאמר במדרש שלומדים מאדם הראשון, שלא הקריב שום דבר מהגזל כי הכל היה שלו, ולא היה בך ספק כלל, ולכן גם בנדבה אינו יכול להביא את העגל הזה שהוא בספק, ולכן למד זאת דוקא מאדם הראשון, ולכן הדגיש במדרש לבאר, שלגבי אדם הרי לא היה את הספק זה, כי היה לבדו בעולם והכל היה שלו. (ורע שמשון פרשתינו אות ג)

הדבור של משה לזרז את עושי המשכן היה חביב לפני ה'

מה הכוונה 'דבורך חביב עלי יותר מכל' ולמה זכה משה במדה כנגד מדה? ומה בא לרמז 'לאמור'?

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר: (א, א)

המדרש (ויק"ר א, ו) דורש את הפסוק (משלי כ, טו) 'יש זהב ורב פנינים וכלי יקר שפתי דעת', 'יש זהב' מרמז לפסוק 'ואת התרומה' שצוקרים נדבות הזהב שתרמו ישראל. 'זרב פנינים' מרמז לנדבת הנשיאים. 'וכלי יקר שפתי דעת' מרמז שדעתו של משה הייתה עגומה, אמר, כלם הביאו נדבתן למשכן ואני לא הבאתי, אמר לו הקדוש ברוך הוא: 'חייך שדבורך חביב עלי יותר מכל', שהרי רק לו קרא הקדוש ברוך הוא שנאמר 'ויקרא אל משה'. וזה 'וכלי יקר שפתי דעת', ששפתותיו של משה יקרים מכל הנדבות.

ומקשה רבנו הזרע שמשון זלה"ה: הרי כאן מזכר רק הדבור של הקדוש ברוך הוא שקרא למשה, ומדוע כנה זאת 'דבורך' שכביכול זה הדבור של משה.

ומתרא רבנו הזרע שמשון זלה"ה: שאכן הכוונה לדבורים של משה עם עושי המלאכה, שהיה מזרזם ומצוה להם אף לעשותה, וכפי שמוכח במדרש (במד"ר יב, ט) שמשם נתן נפשו על המשכן להראות לכל חכמי לב והנשים את הדרך הנכונה כדי שלא יטעו ויעשו אחרת ממה שצוה הקדוש ברוך הוא, וזה היה חביב לפני ה'.

ובזכות דבוריו אלו זכה משה מדה כנגד מדה, שהתייחד אליו הדבור לבדו מפי הקדוש ברוך הוא בתוך המשכן הזה שנעשה בהדרגתו, וזה כונת המדרש שעל הפסוק 'ויקרא אל משה וידבר ה' אליו וגו' לאמר' הזכיר את דבורו של משה שהביא על ה' יותר מן הכל, ללמדנו שלכן זכה משה במדה שרק אליו נתייחד הדבור תוך המשכן, וזה מה שנאמר 'וידבר ה' אליו לאמור' והיינו לומר לאחרים, וזה מיתר שהרי בהמשך נאמר 'דבר אל בני ישראל', אלא שנתכונן בכך להזכיר את הזכות שלו שצוה לאחרים אף לבנות את המשכן. (ורע שמשון פרשתינו אות א)

זרע שמשון המבואר
 א חיים האמת

לקראת בסיס לומדים שיר השירים המבואר

תורמים ורואים ישועות אל תחמיצו!

02-80-80-500
 347-496-5657
<https://www.zrasha.com.il/donation>

הספר שמוחלל בלאות. אלפים נושעו בהבטחתו.

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

ברכה והפצתה	יהודה בן אלגרה להפצת כלל הענינים שישו ובכור ומושיב מפני דוקא וחסד
הפצתה ושימור	אליאס בן אסתרייה לזכירה והפצתה בכל מקומו כפי גופו ופיו חסד
לזכות וזכירה	להוצאת השותפים התורמים ומשפחותיהם היו' התפנים בעולום שמם יסוד לשפע ברכה והפצתו בני בריהו חיי ארביי ומפני ריחו מת מפל זכיה ומת המוכר' בן פנים אביר
הפצתה ושימור	דניאל אורי בן רבי'נה מלכת' לשפע ברכה והפצתה עשירי ובכור ושירות טובות בקרוב סמס
הפצתה מרובה	שאול בן רחל' שפעס ברכה עשירי והפצתה נחילה בעסקיו כפי דיאנות לחיים
עשירי ואשירי	ברוך צביו מיסים בן שושנה לאה' שפילוח כלל סקויו וזיהה ברכה וחסד רב בקרוב סמס

ובניסים מרלינים כיום בני כנים כשתולי זיתים סביב לשלחנכם, חכמים ונכונים, וכמים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לל יסופו מזרעכם

ברכת המחבר מתוך הקדמת הספר

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

דעילוי נשמת

הרה"ח רבי ישעיה אשר ב"ר אריה פרענקל ז"ל

שהיה רחום ומוקיר רבנו אוהב תורה ולומדיה נפ"כ' י ניסן תשע"ב ת.נ.צ.ב.ח.

קודש עלי חתנו ובתו ורה"ח רבי ולמן לוי ומרת עטיל ברכה וייס ח"ו זמת רבינו יעמוד צום להפצתו וכל טוב סלח

אורות שמשון

פנינים ורעיונות נפלאים לפי עניינים ככתבם וכלשונם

עניני שבת 8

באור למה נקראת כל הלילה של שבת 'בי שמי'

הגמרא במסכת תענית (כ"ה, א) מספרת על כמה מעשי נסים שנעשו ברבי חנינא בן דוסא. שם מספר שב'בי שמי' ראה רבי חנינא את בתו שהיא עצובה, אמר לה, בתי, למה את עצובה. אמרה לו: כלי של חמץ נתחלף לי בכלי של שמן, שרציתי לשפף שמן אל גרות השבת, וסברתי שכלי החמץ הוא כלי השמן, ושפכתי ממנו לתוך הנה, והדלקתי ממנו אור לשבת. והרי ודאי יכבה הנה עוד מעט, שהרי החמץ אינו חמר בערה. אמר לה רבי חנינא: בתי, מי שאמר לשמן וידלק, דהיינו הקדוש ברוך הוא, שנתן בשמן את תכונת הבערה, הוא יאמר אף לחמץ וידלק. מסימת הגמרא את הספור בדבר מפלא שארע: היה הנה דולק והולך כל היום כלו עד מוצאי שבת, עד שהביאו ממנו אור לצרף הבדלה. והנה בלשון הגמרא כתוב שמעשה זו ארע ב"בי שמי", וכתב רש"י: כל היכא דתני בי שמי היינו ערב שבת לא שמעתי טעם. ומוסיף רבנו שאף על פי שלפי דעת מהרש"א והרבה מהמפרשים ז"ל שעה אחרונה של ערב שבת נקראת בלשון חכמים 'בי שמי' לפי שאותה שעה צריך להוסיף מחל על הקדש. מכל מקום לדעתו אי אפשר לומר כן, שהרי מצינו בפרק ח' דיומא (פג, ב) דאמר רבי מאיר 'חלמא דבי שמי לית בהו ממשא', ומשם אנו למדים שכל הלילה של שבת נקרא 'בי שמי'.

והנה יש להבין למה אכן נקראת כל הלילה של שבת 'בי שמי'. ומבאר רבנו ב'זרע שמשון' (פרשת בראשית אות יב):

והטעם לזה יובן במה שכתב מהרש"א לעיל בפרק קמא (תענית ה, ב) על ההיא דשמש בשבת צדקה לעניינים, דבתחלת הלילה של ליל שבת לפי מהלך שבע מזלות שולט מאדים, ובתחלת היום שולט שבתאי, ושני מזלות אלו מורים על הרע, וכוכב צדק שהוא מורה על השוב משמש אותה שעה שקדם ליל שבת קדם מזל מאדים, וגם הוא מתחיל שעה אחת על יום שבת אחר מזל שבתאי, ומטעם זה צונו הקדוש ברוך הוא לקבל שבת בתוספת שעה אחת קדם הלילה שעדיו צדק משמש באותה שעה שקדם לילה, וכן ביום השבת לא כתיב ביה בבקר, שיש לשהות שעה אחת על היום, לפי שבאותה שעה משמש מזל שבתאי עד שיתחיל לשמש אחר כך מזל צדק עכ"ל.

ונודע שמלת 'בי' בלשון חכמים רצונם לומר 'בין', כדאמרין בשבת (ג, ב) סוף פרק במה טומנין 'בי גזרתא דקני שפיר דמי', שרצונו לומר בין אגדה של קנים או בין מחצלת של קנים. ולפי שבתחלת הלילה והיום של שבת משמשים כוכבים המורים על הרע משום הכי חז"ל לא רצו להזכיר הוראת הרע ביום שבת כי קדש הוא, וכדי להמשיך אדרבא הוראת כוכב צדק המורה על השוב, קראו לכל שעות הלילה ולשעה ראשונה של יום 'בי שמי', רצונם לומר שעות הללו הם בין שתי שמשים דהיינו שמש של סוף ערב שבת ושמש של יום שבת, ששני השמשים הללו הם במזל צדק כדי להמשיך הוראת השוב.

תורת חיים

פנינים מתורתו של האור החיים הקדוש - הרה"ק רבי חיים בן עטר נלב"ע ט"ו תמוז תק"ג

שלושה טעמים מדוע לא נכתב 'ויקרא ה' אל משה'

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר: (א, א)

רבנו האור החיים זלה"ה מקשה: מדוע לא נכתב שמו של הקורא, דהיינו הקדוש ברוך הוא בתחלת הפסוק, והגם שהזכירו לאחר מכן כפתיח וידבר ה' אליו, הרי על פי הסדר הטוב היה צריך לכתב זאת מתחלה, וממילא לא יצטרכו לכתב זאת בסוף, והיה ראוי לכתב: 'ויקרא ה' אל משה וידבר אליו'.

ומתיר רבנו האור החיים זלה"ה: שבא הכתוב להודיע את תעצומותיו יתברך, שהגם שיקרא בקול גדול אל אדם, לא ישמענה אלא מי שיהפך שישמע אותה, ולכן אמר 'ויקרא אל משה', ברצונו להדגיש שהגם שקרא בקול לא שמעה אלא משה. אמנם, אם היה נכתב 'ויקרא ה' אל משה', היינו אומרים שהגם שהקדוש ברוך הוא קרא לו בקול גדול, בכל זאת יתכן שכשהגיע הקול אל משה היה זה בקול נמוך, ולכן לא שמע אלא משה ולא זולתו, לזה אמר 'ויקרא אל משה', שגם לגבי משה היה כפן קריאה בקול גדול, וזה הדגש 'ויקרא אל משה' שהקול הגדול הגיע עד משה, ובכל זאת אלו שעמדו בסמיכות אליו לא שמעו.

עוד מוסיף ומבאר רבנו האור החיים זלה"ה: שהתורה רצתה להזכיר את שם ה' על הדבור עצמו שבו צויתה על המצוה, ולא על הקריאה אל משה, שזה הזמנה בעלמא ודרך כבוד למשה. באור נוסף: על פי דברי המדרש (ויק"ר א, ח) שהיו אהרן ובניו והזקנים אומרים שאין הם יודעים איזה מהם חביב לפני המקום, ולכן צפו לראות למי יקרא ה', וכך ידעו מי חביב. וכשקרא ה' למשה ידעו שהוא חביב מכלם, ולכן כתבה התורה 'ויקרא אל משה', פי ההדגש הוא שה' קרא דוקא לו והוא חביב לפניו. וזה רצו הזקנים לראות, למי יקרא ה'.

ולפי תרוץ זה, מתרצת קשיא אחרת, מדוע נאמר כאן 'ויקרא אל משה', שהרי היה די אם היה כותב 'ויקרא אליו' והיה מובן ממילא שהכונה אל משה שזכר בפסוקים שבסוף הפרשה הקודמת פרושת פקודי, אכן לפי דברינו הנ"ל מובן שהתכוון הפסוק להדגיש שדוקא קרא למשה להראות לזקנים שהוא חביב מכלם.

לכלת הגליון במייל: zera277@gmail.com או באתר: zerashimshon.com | להפצה: 02-80-80-500 | לשמיעת שיעורים ועידונים: 02-80-80-600
נערך ע"י המחנך הרב יגון כהן שליט"א * ארה"ב: הרב מנחם בנימין פאשקעס 347-496-5657 * ארץ ישראל: הרב ישראל זילברברג 05271-664450
י"ל ע"י זרע שמשון ע"ר 580624120 * ניתן לתרום לזכות ולע"נ ולקחת חלק בהוצאות והפצת הגליונות והספרים.
ניתן להפקיד בבנק מרכנטיל (17) סניף 635 מספר חשבון 71713028 ע"ש זרע שמשון, כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי בטל: 02-80-80-500 שלוחה 3
זכות הצדיק ודברי תורתו הקדושים יגן מכל צרה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים בני חיי ומזוני וכל טוב סלה כהבטחתו בהקדמת ספריו.

